

Mojmírovčan

Časopis obce Mojmirovce

NEPREDAJNÉ - ROČNÍK XXVII. - ČÍSLO 7 - 8
JÚL - AUGUST 2021

- Príhovor
- Samospráva obce informuje
- Zaznamenali sme v obci
 - » 300-ročné jubileum posviacky Kostola sv. Ladislava
 - » Kostol sv. Ladislava – 300 rokov od jeho vysvätenia
 - » Poľovníci deťom
 - » Pokračujeme v tradícii
 - » Výročná schôdza JDS
 - » Výročná schôdza DV COOP
- Rozhovor
 - » s Julom Viršíkom
 - » s Ing. Rudolfom Mladým
- Mojmirovské záhrady
 - » Záhradkár v júli a auguste
 - » Vyznanie záhradkárky
- Regionálne múzeum
 - » Oslávili sme 300 rokov Kostola sv. Ladislava
 - » Kto bol sv. Ladislav?
- Zo života škôl
 - » Janka a Danko v našej škôlke
 - » MDD v MŠ
 - » Ukážka výcviku psov
 - » Návšteva v ZSS
 - » MDD
- Recepty z Urmína
 - » Kysnutý koláč s kôprom
 - » Ovocné guľky

Titulka: Kostol sv. Ladislava v Mojmirovciach

Foto: Ing. Jaroslav Horváth

Zrnko múdrosti:

Máme žiť tak, aby sme mohli i najväčšiemu nepriateľovi zveriť všetko, čo máme na srdci.

Lev Nikolajevič Tolstoj

Mojou obcou sú
MOJMIROVCE

Vážení čitatelia,

do rúk sa vám dostalo nové prázdninové dvojčíslo časopisu *Mojmirovčan*, ktoré sa sme sa, ako už napovedá titulka, rozhodli pri príležitosti 300. výročia vysvätenia Kostola sv. Ladislava venovať práve tejto našej dominante. Viete, akým darom nesmiernej hodnoty bola pri tejto príležitosti poctená naša farnosť? Kedy bol na našom území postavený prvý kostol a komu bol zasvätený? Aká vysoká je kostolná veža a koľko schodov do nej vedie? V čísle nájdete články od rôznych prispievateľov, ktoré sú doslova nabité zaujímavými informáciami a odpovede na tieto a mnohé ďalšie otázky v nich zaručene objavíte. V časopise sa ďalej dozvieme, čo pripravili poľovníci pre deti zo základnej školy, čo oživilo koncom júna mojmirovský park, čomu sa venujú záhradkári cez leto a ako si doma pripraviť chutný kysnutý koláč s kôprom, či skvelé gombolce.

Koncom mája nás zastihla smutná správa o náhlom úmrtí moderátora Jula Viršíka, ktorý mal v našej obci korene, v detstve tu trávil mnoho času na prázdninách u svojich starých rodičov a niekoľkokrát u nás zorganizoval svoju *Twenty five Express party*. V aktuálnom čísle vám prinášame doposiaľ nezverejnený rozhovor s Julom, ktorý vznikol ešte v roku 2019 počas poslednej *Julovej Express party* v Mojmirovciach.

V dvojčíslu sme pre vás pripravili aj rozhovor s Ing. Rudolfom Mladým, autorom knihy *Putovanie po hradoch slovenských*, ktorá je jasným dôkazom toho, že za krásami a zážitkami nie je potrebné cestovať do zahraničia, ale aj naše malebné Slovensko ich ponúka neúrekom.

Veríme, že sa nám podarí mnohých z vás inšpirovať k využitiu posledných letných dní na objavovanie zaujímavých miest našej domoviny, aby počas nezadržateľne sa blížiacich dlhých zimných večerov bolo na čo spomínať.

V mene redakčnej rady vám prajem príjemné čítanie.

Ing. Tomáš Poledník,
predseda redakčnej rady

do rúk sa vám dostalo nové prázdninové dvojčíslo časopisu *Mojmirovčan*, ktoré sa sme sa, ako už napovedá titulka, rozhodli pri príležitosti 300. výročia vysvätenia Kostola sv. Ladislava venovať práve tejto našej dominante. Viete, akým darom nesmiernej hodnoty bola pri tejto príležitosti poctená naša

Uzávierka čísla:
10. deň v mesiaci.
Adresa na zasielanie príspevkov:
mojmirovcan@mojmirovce.sk

Mojmirovčan
- mesačník obce Mojmirovce

Vydáva: Obec Mojmirovce
Námestie sv. Ladislava 931/7
951 15 Mojmirovce
IČO: 00308269
Telefón: 037/7798268
e-mail: starosta@mojmirovce.sk

Zostavila redakčná rada:
predseda

Ing. Tomáš Poledník

členovia:

Mgr. Lívia Belanová

Ing. Jaroslav Horváth

Mgr. Tatiana Ivanová

Mgr. Dagmar Kiššová

Mgr. Gertrúda Štrámová

Tatiana Tóthová

Registračné číslo časopisu
Mojmirovčan:
EV 3260/09.
ISSN 1339 - 0988

Zodpovedný:

Mgr. Martin Palka

- starosta obce

Redakčná rada si vyhradzuje právo krátiť a upravovať príspevky.

Neuverejnené a nevyžiadané príspevky nevraciam.

Časopis je zverejnený v elektronickej verzii (PDF) na webovej stránke obce.

Grafický dizajn, dtp grafika:
Pavol Deglovíč
PANTER PMD s.r.o Nitra,
0905 259 609,
e-mail: studio@panter-pmd.sk,
www.panter-pmd.sk

Nový harmonogram vývozu komunálneho a separovaného odpadu v roku 2021

BIO ODPAD

ÁNO: zbytky ovocia, zeleniny, starý chlieb, tráva, odrezky zo stromov, lístie, burina, usadenina z kávy, čajové vrecká, piliny a hobliny

NIE: kosti, zvyšky mäsa, uhynuté zvieratá, časopisy, exkrementy zvierat, plasty, kovy, sklo, cigaretové ohorky

august		
4		20
6		25
11		
18		
19		

september		
2		17
3		22
8		22
8		29
15		

október		
1		20
6		25
6		27
13		29
15		

november		
3		24
10		26
12		30
12		
17		

december		
8		
10		
20		
22		
27	pond.	

PAPIER

ÁNO: noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, reklamné letáky, katalógy, kartóny, papierové tašky, papierové obaly

NIE: použité plienky a hygienické potreby, nápojové kartóny, allobal, celofán, dechtový papier, kopírovací papier, lepiace pásky, kovové alebo plastové časti papierových výrobkov

PLASTY + KOVOVÉ OBALY + VKM

ÁNO: PET fľaše, fólie, plastové obaly od potravín (kečupov, horčíc, jogurtov a pod.), plastové tašky, vrecká, obaly od kozmetických a čistiacich prostriedkov (šampóny, aviváže a pod.), plechovky, hliníkové fólie, nápojové kartóny (obaly od mlieka, džúsov a pod.)

NIE: znečistené plasty, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok (napr. chemikálií, motorových olejov, farieb a pod.), guma, molitan, polystyrén, znečistené kovové obaly, veľké a ostré kovové predmety

KOMUNÁLNY ODPAD

ÁNO: odpad bez možnosti vytriedenia

NIE: elektroodpad, objemný odpad, stavebný odpad, nebezpečný odpad, biologický odpad zo záhrad a horúci popol

Namiesto smetiska bezpečné útočisko - ihrisko

Projekt podporila Nadácia pre deti Slovenska z nadačného fondu Deti v bezpečí.

Koncom minulého roka sa podarilo v našej obci, konkrétne na mieste obývanom marginalizovanou rómskou komunitou, odstrániť veľkú, niekoľkoročnú skládku odpadu. Bola zdrojom zápachu, nebezpečných látok a v neposlednom rade aj nežiaducich hlodavcov. Po odstránení odpadu vznikol na tomto mieste krásny pozemok o rozlohe cca 20 árov, ktorý môžeme využiť v prospech miestnych detí a vybudovať im bezpečné útočisko so zreteľom na ich potreby. V obci v súčasnosti prebieha projekt Deti dokážu zmeniť svet. Aktivity projektu sú zamerané na prácu s deťmi v predškolskom a školskom veku, s cieľom neformálne vzdelávať deti, adaptovať ich na inštitucionálnu školskú výchovu a rozvíjať ich voľnočasové aktivity. S podporou grantového programu NDS chceme nadviazať na existujúci projekt a vytvoriť pre deti miesto bezpečné na hru vonku, na realizáciu voľnočasových aktivít a pripravovať deti na vyučovanie v ich domacom prostredí.

Realizáciou tohto projektu vytvoríme pre deti miesto, kde sa môžu bezpečne hrať, tvoriť a učiť sa. Sme presvedčení, že keď sa budú aj samotné deti aktívne podieľať na budovaní a celkovej realizácii projektu, posilníme v nich pocit zodpovednosti za svoju prácu. Pod dohľadom pracovníkov obce budeme viesť komunitu, aby toto prostredie zachovávala a ďalej zveľaďovala pre svoje deti, čo zahŕňa udržiavanie herných prvkov v stave bezpečnom pre deti, ako aj upravenie zelene. Zároveň budeme klásť dôraz na environmentálnu výchovu detí, pretože na herné

prvky plánujeme použiť materiál, ktorý je možné recyklovať, a prírodniny. Outdoorová trieda bude slúžiť deťom nielen v čase dištančného vzdelávania, ale nepretržite. Sociálne pracovníčky obce realizujú s deťmi množstvo aktivít a práve v takejto triede budú mať možnosť dlhodobo pracovať na príprave detí na vyučovanie, aktívne do prípravy zapájať hlavne matky a tiež zapojiť rodičov do kreatívnych aktivít s deťmi, s cieľom prehĺbenia vzájomných vzťahov.

V mesiaci apríl tím sociálnej práce v spolupráci s dobrovoľníkmi zahájil práce na voľnej ploche na ulici Kúrie, ktorá bola ešte nedávno čiernou skládkou. Začali sme postupne dočisťovať miesto od zostávajúcich odpadkov, vyrovnávať terén a dokonca sa v máji podarilo na ploche postaviť domček – outdoorovú triedu. Ďalej pokračujeme oplotením pozemku, hernými prvkami a výsadbou.

Mgr. Saša Čerňanská

NDS NADÁCIA PRE
DETI SLOVENSKA

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

Udalosť storočia v našej farnosti

Naša farnosť sa javí ako každá iná. A predsa je niečím výnimočná. Dňa 27. júna sa v našej farnosti udiali štyri výnimočné udalosti, ktoré nie je možné prehliadnuť. Okrem sviatočnej hodovej sviatosti birmovania celebrovanej nitrianskym biskupom Mons. Viliamom Judákom. Počas omše sme oslávili nielen 300. výročie konsekrácie nášho Kostola sv. Ladislava, ale naša farnosť bola poctená ako jediná farnosť na Slovensku i darom nesmiernej hodnoty – relikviou sv. Ladislava. Je dôležité si uvedomiť, že naša farnosť získala tzv. relikviu prvej kategórie, teda skutočný telesný ostatok svätca.

Hodové udalosti tak nabrali úplne iné rozmery, ako sme boli zvyknutí po minulé roky. Pre oboznámenie našich čitateľov s udalosťou storočia v našej farnosti je preto dôležité napísať niečo o sv. Ladislavovi.

Ladislav I. ako uhorský kráľ je významnou historickou osobnosťou našich dejín s výrazným dosahom na stredovekú Európu. Odhliadnuc od Ladislavových politických a vojenských úspe-

chov je jeho blahorečenie za svätého založené najmä na panovníkovej neprehliadnuteľnej zásluhe o rozvoj kresťanstva v stredovekom Uhorsku. Slováci dosť nezaslúžene venujú tomuto svätci a panovníkovi len okrajovú pozornosť. Nie je to len svätec uhorskej histórie, ale osobnosť, ktorá sa významným spôsobom zapísala do dejín Slovenska a najmä Nitrianska. Ladislav bol viac ako len panovníkom a vojvodcom. Svojím poslaním skutočného kresťanského vladára dokázal, že štát prežije vtedy, ak je postavený na kresťanských základoch, ak sú jeho vládnuce elity vzdelané a vychované k úcte k múdrosti. Napokon dokázal i to, že dodržiavanie morálnych zásad je pre vrcholového politika jediným spôsobom, ako zabezpečiť mier, stabilitu a hospodársky rast svojej krajiny.

Práve relikviu tohto svätca uchováva mojmirovská farnosť. Svätý Otec Benedikt XVI. (18. 8. 2005 v Kolíne nad Rýnom) o význame relikvií povedal: „Relikvie poukazujú na Boha samotného: je to totiž On, kto silou svojej milosti dáva krehkým bytostiam odvahu, aby o ňom svedčili pred svetom. Keď nás Cirkev povzbudzuje k úcte voči telesným ostatkom mučeníkov a svätých, nezabúda, že v skutočnosti ide síce len o úbohé ľudské kosti, ale že sú to kosti osobností, ktoré navštívila všetko presahujúca Božia moc. Relikvie svätých sú stopami onej neviditeľnej, ale reálnej prítomnosti, ktorá osvecuje temnoty sveta a ukazuje Nebeské kráľovstvo, ktoré je v našom vnútri.“

Na záver chceme poďakovať Nitrianskej organizácii cestovného ruchu, ktorá financovala výstavbu prekrytého pódia počas nedeľného programu hodových slávností.

Ing. Andrea Bakošová

Knihu Ladislav I. Svätý - Kráľ rytier vydanú pri príležitosti 300. výročia konsekrácie Kostola sv. Ladislava v Mojmirovciach je možné zakúpiť v Regionálnom múzeu Mojmirovce, na obecnej úrade v Mojmirovciach a na recepcii kaštieľa.

300-ročné jubileum posviacky Kostola sv. Ladislava

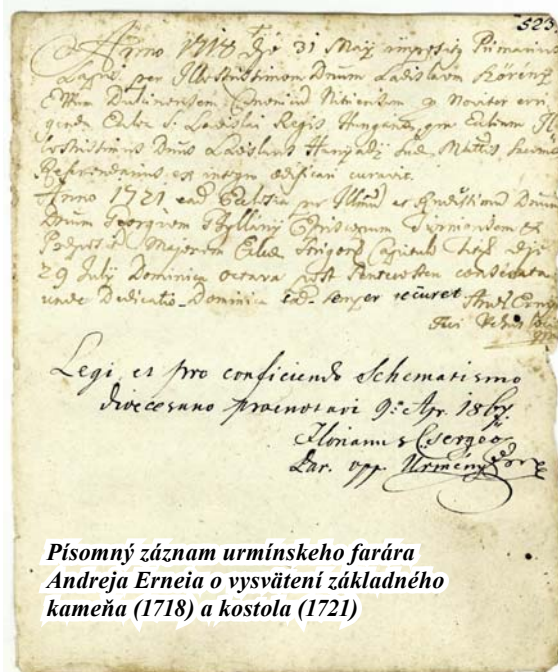
Kostol sv. Ladislava je Boží dom, je domom osobnej modlitby a modlitby spoločenstva cirkvi – slávením jej liturgie. Táto kultúrno-historická pamiatka je architektonickou dominantou obce Mojmírovce a národnou kultúrnou pamiatkou registrovanou v zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky. Základný kameň kostola bol položený a posvätený 31. mája 1718. Posvätil ho titulárny biskup a nitriansky kanonik Ladislav Szöréni. Postavený kostol bol zasvätený sv. Ladislavovi kráľovi a 29. júla 1721 bol posvätený ostrihomským prepoštom Jurajom Gilánim.

Z historických zápisov vieme, že Kostol sv. Ladislava nie je našim prvým kostolom. Svedčí o tom stará listina ostrihomskeho arcibiskupa Martýria z roku 1156, ktorej originál je napísaný po latinsky na pergamene a je uložený v archíve sídelnej kapituly v Ostrihome v Maďarsku. Tento dokument obsahuje údaje o názve našej obce,

farskom úrade a nepriamo aj o kostole. Listina taktiež obsahuje údaje o mnohých farnostiach, ktoré vtedy patrili pod uvedené biskupstvo, pričom na ich základe sa vyberali cirkevné desiatky pre ostrihomskú kapitolu na vydržiavanie zboru kanonikov. V dokumente sú zapísané staré staroslovanské názvy 70-tich farských dedín, medzi ktorými je spomenutá pod menom "Ilmír" aj naša obec. Je to prvý historický zápis názvu našej obce, z ktorého sa postupne vyvinulo pomenovanie Urmín, používané do roku 1948. V dokumente je aj prvý údaj o fare, čo naznačuje existenciu kostola. Keďže v tom čase nebola v obci iná inštitúcia, jej prvým a najstarším úradom je práve farský úrad, a to už vyše 865 rokov. Dnešný farský úrad sídli v jednoposchodovej barokovej budove, postavenej v rokoch 1751-1797. Budova farského úradu je zaradená medzi pamiatkovo chránené objekty obce v zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

Prvý kostol v Urmíne bol zasvätený sv. Štefanovi, prvému mučeníkovi Cirkvi, a postavili ho okolo 11.-13. storočia. Listina z nitrianskej kapituly z roku 1409 obsahuje zápis o Kostole sv. Štefana s oltárom Panny Márie. Neskoršie, po obnove kostola, bol zasvätený na česť Panny Márie. Po devastačných vojnách, plienení a rabovaní Tatárov, Turkov, husitských a stavovských vojsk a po povstaní Františka Rákocziho bol kostol zničený. Z tohto dôvodu, no i pre jeho nevyhovujúce malé rozmery, sa za farára Andreja Erneia rozhodlo o postavení nového kostola.

V rokoch 1716-1718 kostolík Panny Márie rozobrali, no ponechali sanktuárium – svätyňu, ktorú po zamurovaní prerobili na kaplnku Panny Márie. V roku 1740 dal kaplnku opraviť Anton Huňady. V tom čase sa okolo nej nachádzal cintorín, obkolesený múrom, ako pozostatok pôvodného stredovekého farského cintorína, ktorý sa rozprestieral okolo kostola, v priestore dnešného námestia. Koncom 18. storočia zbúrali

Pisomný záznam urmínskeho farára Andreja Erneia o vysvätení základného kameňa (1718) a kostola (1721)

kaplnku Panny Márie aj príľahlý cintorín, kde sa pochovávalo do polovice 18. storočia. História nového cintorína "Staré hroby" pri dnešnom Taurise sa datuje od 2. novembra 1777, kedy sa cintorín otvoril na základe osvietenského nariadenia Márie Terézie, podľa ktorého sa mali cintoríny z hygienických dôvodov otvárať mimo obývaného územia dediny.

Nový Kostol sv. Ladislava sa začal stavať položením a posvätením základného kameňa 31. mája 1718. Na stavbu sa použila aj časť stavebného materiálu zo starého kostola. Kostol sa staval za odbornej a finančnej podpory miestneho zemepána Ladislava Huňady-

ho, člena uhorskej dvornej kancelárie vo Viedni. Kostol bol postavený za tri roky a 29. júla 1721 ho vysvätil ostrihomský prepoš Juraj Giláni. Patrónom nového chrámu sa stal sv. Ladislav, uhorský kráľ. Meno Ladislav má pôvod zo slovanského „moc a sláva, slávne vládnuť“. Svätý Ladislav sa narodil v roku 1040 v Krakove. Ladislavova matka bola Poľka a jeho rodičia sa do Poľska uchýlili pre spory o uhorský trón. Ladislav sa stal v rokoch 1063-1077 nitrianskym vojvodom, v roku 1077 uhorským kráľom. Zaslúžil sa o obnovu nitrianskeho biskupstva a o kanonizáciu prvých uhorských svätcov – Štefana I., jeho syna Imricha, Andreja Svorada a Benedikta. Zomrel v Nitre v roku 1095. Je poctovaný vo Veľkom Varadíne (dnešná Oradea v Rumunsku) v Katedrále Panny Márie, ktorú dal postaviť. Bol kanonizovaný v roku 1192 pápežom Celestínom III. V kalendári je sv. Ladislavovi zasvätený 27. jún. Tento deň je miestnym cirkevným sviatkom patróna nášho kostola, tzv. "hody".

Sedembolestná Panna Mária spája starý kostol s novým. Do nového Kostola sv. Ladislava bola totiž prenesená časť výbavy zo starého kostola Panny Márie. Čo sa z nej zachovalo do dnešnej doby, presne nevieme. Dá sa však takmer s istotou povedať, že socha Sedembo-

lestnej Panny Márie, ktorá podľa odborného posúdenia pochádza zo 17. storočia, bola do nového kostola prenesená a umiestnená na oltári Sedembolestnej Panny Márie. Svedčia o tomto nasledovné údaje: V roku 1836 sa konala veľká oprava Kostola sv. Ladislava za finančnej podpory Huňadyovcov. Opravu kostola podrobne zapísal farár Jozef Markly v druhom zväzku farskej knihy, kde sa okrem iného píše: „Dali sa vymalovať bočné oltáre kostola. Z pravej strany bol oltár sv. Križa, z ľavej Sedembolestnej Panny Márie.“¹ Ďalšia oprava a renovácia kostola sa uskutočnila v roku 1922. V tom istom roku bola socha Sedembolestnej Panny Márie prenesená do farskej hospodárskej budovy a bola určená na likvidáciu, čo znamená, že zrejme vtedy bol bočný oltár Sedembolestnej Panny Márie zrušený. Ján Farkaš, sluha na färe, si sochu vypýtal a odniesol si ju domov, do svojej rodiny, ktorá ju s úctou opatrovala 77 rokov. U potomkov Jána Farkaša bola socha až do roku 1999, kedy ju dcéra pána Farkaša Štefania vrátila späť do kostola.²

Mariánska úcta, ktorá siaha u nás až do cyrilometodských čias, prešla rôznymi formami. Sedembolestnú Pannu Máriu si uctievali naši predkovia už od 13. storočia. Svedčí o tom najstarší dokument o kostoloch, vo Vajnoroch z r. 1279, v Holiči z r. 1397 a v Skalici z 15. storočia. V roku 1564 bola v Šaštíne zhotovená socha Sedembolestnej Panny Márie, ktorá drží v náručí mŕtveho Syna. Socha znázorňuje trinásť zastavení krížovej cesty: Jozef z Arimatey a Nikodém kladú Ježišovo telo do lona boľatej Matky. Úcta k Sedembolestnej Matke na Slovensku sa postupne prehlbovala. V roku 1762 bol v Šaštíne dostavaný najväčší chrám na Slovensku, zasvätený k úcte Sedembolestnej Matke. V roku 1964 bol pápežom Pavlom VI. povýšený na Baziliku minor. V zápisnici z vizitácie v Šaštíne z roku 1778 sa hovorí, že pri chráme Sedembolestnej Matky existuje Združenie Sedembolestnej Panny Márie pre veriacich. O úcte k Sedembolestnej Matke z tohto obdobia v Urmíne vypovedá socha Sedembolestnej Matky zo 17. storočia, ktorá bola pre nás zachránená Božou prozreteľnosťou. Zostala nám darom od našich predkov, s odkazom pokračovať v jej úcte. V roku 1966 pápež Pavol VI. vyhlásil Sedembolestnú Pannu Máriu za hlavnú patrónku Slovenska.

„Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, Ty poznáš náš národ, vieš, akými bolesťami a utrpeniami prechádzal počas svojej histórie. Svoje utrpenie spájaj s Tebou a s Tvojím

Synom Ježišom. Prosíme Ťa, buď s nami, neopúšťaj nás. Daj, aby kresťanská tradícia úcty k Tebe, spojená s našim národom, pokračovala nielen v týchto ťažkých časoch, ale aj do budúcnosti.“

Čo znamená pre mňa a pre naše farské spoločenstvo Kostol sv. Ladislava? Náš kostol, Boží chrám, je nám veľmi vzácný a drahý, je našou súčasťou. V ňom sme prijali sviatosť krstu, základ našej kresťanskej identity, stali sme sa členmi Cirkvi. Zápisom do matriky narodených a pokrstených sme boli zaradení do genealogickej línie našich pokrstených predkov, z generácie na generáciu. Za uplynulých tristo rokov približne 10 generácií. V tomto kostole sme prijali aj ostatné sviatosti. Navštevovali sme ho ako dom Boží, pre osobnú modlitbu a pre liturgické slávenie spoločenstva Cirkvi. Tu sme Boha oslavovali, ďakovali, odprosovali. Ale asi najviac prosili, prosili pri osobných a rodinných problémoch, s dôverou a nádejou, že budeme lepšími a užitočnejšími, pre dobro rodiny a spoločnosti. Pane, nech sa ti za tento 300-ročný dar chrámu vzdáva večná vďaka.

Napísala **MUDr. Magdaléna Luptáková, rodená Lišková, z Mojmiroviec**, na základe historických údajov z knihy *Naša Sedembolestná Matka* od Ernesta Macáka a s láskavým zvoľením PhDr. Petra Keresteša, podľa jeho knihy *Medzi starým a novým - život dolnonitrianskeho mestečka Urmín v 18. a prvej polovici 19. storočia*.

¹ *Medzi starým a novým - život dolnonitrianskeho mestečka Urmín v 18. a prvej polovici 19. storočia*, Peter Keresteš, 2006

² Podľa spomienok Štefanie Farkašovej zapísala Viola Haršaniová

Foto: Štátny archív v Nitre, Ing. Jaroslav Horváth

Kostol sv. Ladislava – 300 rokov od jeho vysvätenia

Kostol stavali tri roky majstri z Viedne a 29. 7. 1721 ho vysvätil arcibiskup z Ostrihomu Juraj Giláni. Údaj o stavbe a posviacke nového urmínského Kostola sv. Ladislava sa nachádza v origináli farskej matriky, zv. I., s. 523. *Knížnica rímskokatolíckej fary v Urmíne* (podľa P. Keresteša).

Bohostánok na oltári

Sv. Benedikt z Nursie a sv. Štefan kráľ

Dnešný oltár zaobstaral gróf Imrich Hunyady v roku 1879 (podľa P. Keresteša). Stojí v polygonálnom presbytériu, nesie znaky eklektického slohu (zmiešaného) s viacerými barokovými

prvkami: konzoly s volútami, zalomené rímky, akantové listy, korintské hlavice stĺpov, girlandy, členitá kartuša s mariánskym monogramom, zuborezový lem, kalichy hojnosti, obetný stôl s tabernákulom (svätostánkom) a kľáčiacími zlátenými anjeli po bokoch, krížik s volútami. Samotné sochy na sokloch dynamikou tiel v nadživotnej veľkosti naznačujú pohyb, gesto. Sú zo zadného pohľadu vydlabané z dreva so stopami po dláte. Z ľavej strany predstavujú sv. Benedikta z Nursie a sv. Štefana kráľa. Na pravom kraji oltára stojí sv. Imrich kráľovič a sv. Gerard. Súčasťou oltárnej architektúry sú sochy žien, vpravo sv. Alžbeta Uhorská a vľavo sv. Mária Magdaléna. Oltárna architektúra siaha až po strop hlavnej lode kostola.

Sv. Imrich a Sv. Gerard

Na hlavnom oltári 10 metrov vysokom, 4,7 metra širokom je olejomalba zobrazujúca sv. Ladislava. Kráľ sedí na koni v honosnom odevu (plášť z brokátu, lemovaný množstvom drahokamov s brošňou). Na hlave má korunu so svätožiarou. V pravej ruke drží oštep, ľavou zvierá ohlávku koňa. Bradatá tvár s rozhodným

ZAZNAMENALI SME V OBCI

pohľadom korešponduje s expresívnym výrazom kónskej hlavy. Po ľavom boku jazdca sa hompáľa šablfa v honosnej pošve. Červená čižma v strmeni odráža dobovú módu, ktorá bola ovplyvnená osmanskou odevnou kultúrou. Zo začierneneho pozadia vystupuje telo psa s červeným obojkom, čo podčiarkuje dramatickosť scény. V hornom oblúku obrazu a v ľavom i pravom spodnom rohu maliar umiestnil kartuše s výjavmi zo života sv. Ladislava (boj s pohanom). Zadný plán obrazu tvorí zväzok lúčov mieriacich na hlavu sv. Ladislava, oblaky, vrch a dolu situovaný stanový tábor s množstvom kľachiacich a ležiacich postáv. Môžeme sa domnievať, že ide o vojenskú scénu. Žiaľ, obraz je značne zoxidovaný, ale jeho posolstvo nás uistuje, že spravodlivosť víťazí nad zlom! Musíme sa vžiť do doby, kedy spomienky na strašnú okupáciu Uhorska Osmanmi boli ešte v živej pamäti. Vrchný obraz (olejomalba) je tiež ťažko čitateľný, pravdepodobne ide o výjav Nanebovzatia Panny Márie.

Sieňový Kostol sv. Ladislava, národná kultúrna pamiatka, reprezentuje zachovanú barokovú architektúru so všetkými prvkami a mobiliárom (monumentálna zaklenutá loď s lunetami, rytmus valenej klenby s lunetami a výsečou, oválne okná (volské oko), striedanie horizontálnych bohato členených zalomených ríms s vertikálnymi plochami pilastrov s nábežnými rímsami, vyplnené štukolustrom – imitujúcim červený mramor z maďarského Tardoša (Tvrdošu), konzoly s točenými volútami, hlavný oltár s dynamickými drevenými sochami. Po bokoch sú umiestnené dva menšie oltáre. Murivo (obnažené vo veži) je zmiešané – pálená tehla s kameňom. Hrúbka steny dosahuje do 1,5 metra. Krov je kombinovaný väznicový so stolicami. Veža s cibulovým tvarom a skružovým krovom sa vypína do výšky, končí makovicou s kovovým krížom. Tvorí charakter dominanty obce. Nad vstupom do „žebrační“ pod vežou nachádzame preložený segment. Vzácné točité vretenové dubové schodiská s dvadsiatimi schodnicami vedú do veže, inými sa dostanete na chórus s pozoruhodným organom, ktorý v Urmíne postavila firma Gebrüder Rieger (Bratia Rieger) zo sliezskeho Jägerndorfu (dnešný Krnov v Čechách), v r. 1890 ako svoj opus 274.

Hlavný vchod z východnej strany zabezpečujú masívne dubové dvere s pieskovcovou zárubňou – šambránou s pätkami, v ktorej sú upevnené trňové oporné štítky (pány). Na nich sú zavesené dvojkrídlové dvere.

Barokový interiér preteplujú dlažobné kocky 40 x 40 cm z červeného mramoru privezené z Tardoša. Aj veľká mramorová doska z Tardoša o rozmere 1,2 x 2 m pred svätyňou zakrýva vstup do krypty. Pozoruhodné sú tiež dve svätenice.

Kamenná renesančná svätenica

Prvá je spojená so stĺpom, podopierajúcim chórus. Svätenica vysoká 1,15 metra, je poskladaná z dvoch častí: okrúhla misa lastúrovej formy, dno so značnou vrstvou vodného kameňa. Vytesaná je zo šedého kremičitého pieskovca z neznámej lokality. Drobný povrch a rozrušenie kameňa v strede z vrchu misy, ako aj laloky v spodnej časti (podľa vrstiev usadeného pieskovca) nasvedčujú o jej starobylosti. Rímsa nádoby je poškodená od slanej vody a vzlianjúcej vlhkosti steny, do ktorej je svätenica zamurovaná. Druhú časť tvorí štvorhranný sokel s početnými balustrovitými oblinami s veľkou pätkou. Materiál je opäť pieskovec šedý hrubozrnný. Päťka má poškodenú modeláciu. Nátery ako epoxidová lazúra, malta, kléber, farba hnedá (olejová?), obmedzili difúziu (dýchanie kameňa), zapríčinili vzlianie vlhkosti z podlahy červeného mramoru, čo spôsobilo jej deštrukciu. Objekt je asi sekundárne umiestnený do piliera chóru. Soklový stĺpik bol pôvodne v priestore (nemá plochú zadnú stranu). Nie je vylúčené, že svätica bola prenesená z Kostola Panny Márie, predchodu terajšieho kostola, a môže byť z obdobia

renesancie. Druhá svätenica, vysoká 1,5 metra, nesie rýdze barokové znaky. Misa v tvare morskej lastúry je vytesaná do bieleho pórovitého travertínu (preto bola sekundárne premalovaná na červeno, aby splynula s podstavcom). Podopiera ju plochá doska z červeného tardošského mramoru. Pripomína epitaf, nesie barokový basreliefný ornament točených volút. Zdá sa, že obidva kusy, misa i podporná doska, sú poskladané sekundárne, pôvodne z rôznych lokalít. Okno vo svetlici s vpísaným datovaním 1523, v tzv. grófovni, bolo pravdepodobne prenesené z inej stavby. Svetlica bola pristavená až v 19. storočí. Podľa Imricha Kováča dubové lavice v hlavnej lodi, dlhé takmer 2,8 a vysoké 1,2 metra, vytvorili miestni stolári Alojz a Michal z rodiny Kováčovcov pravdepodobne v roku 1921.

Schody do veže

Svetlo v interiéri chrámovej architektúry evokuje podobenstvo pozemského zápasu dobra so zlom. Slnečné lúče prenikajú cez pozdĺžne okná vo svätyni, podobne aj cez oválne a pozdĺžne okná bočných sien lode. Presvetlené lunety takto ostro zvyrazňujú plasticitu stropnej klenby. Priestor pod chórusom sa ponára do šerosvitu spolu s dvomi spovednicami. Všadeprítomný oblúk pripomína nebeskú klenbu. Zvlášť v období baroka tak obľúbený šerosvit posilňoval dramatickosť, emócie tušeného. Viera a svetlo tvorí neoddeliteľnú súčasť spásy. Tma upomína na

ZAZNAMENALI SME V OBCI

poblúdenie, hriech. Neustály zápas svetla a tmy sa podobá vzostupom a pádom našich životov.

Jeden zo zvonov vo veži

Neopakovateľnú emóciu nám prináša akustika. Vďaka proporčným (matematickým) zákonitostiam architektúry a obrovského rezonátora – dutiny lode sa zvuk transformuje, zosilňuje a vznikajú alikvotné tóny (to znamená, že počujeme naraz viac tónov – okrem tónu, ktorý vytvárame rečou, spevom alebo hrou na hudobnom nástroji). Priestor sa zrazu zaplní „anjelským chórom hudby sfér“. O liečivosti alikvotného spevu už dnes nik nepochybuje. Liturgické slovo, spev veriacich a hlas organových píšťal prenášajú človeka do stavu rozjímania. Loď Kostola sv. Ladislava je 32 metrov dlhá, 9,5 metra široká a jej výška dosahuje vyše 10 metrov.

Mobiliár Kostola sv. Ladislava tvoria dubové lavice, dve spovednice, kľakadlá, skriňa v sakristii, sochy svätých, nový mramorový obetný stôl a krstiteľnica. Baroková kazateľnica bola odstránená, ako aj stroj vežových hodín. Vo veži visia zvon z roku 1922, ktoré vyhotovila firma R. MANOUŠEK & SPOL. z Brna. Samotná veža od zeme po makovicu, na ktorej je uchytený kríž, má výšku 35 metrov. V makovici sa zvyklo ukryť odkaz staviteľov v podobe písomného zvitku. To je zatiaľ pre nás tajomstvom.

Robert Žilík

Foto: RMM, Robert Žilík, Ing. Jaroslav Horváth

Polovníci deťom

V poslednom období sa snažia mnohí z nás tráviť viac času v prírode a tak dochádza aj k zvýšenej návšteve revírov v okolí našej obce. Tieto prechádzky sú sprevádzané pozitívnymi, ale bohužiaľ i s negatívnymi skúsenosťami. Ľudia sa často správajú nedisciplinovane, robia zbytočný hluk, ktorým plašia zver, a znečisťujú životné prostredie. Určité zásady a návyky ako sa správať v prírode je preto dobré pestovať už od útleho detstva.

Polnohospodárske družstvo Mojmirovce pod vedením predsedu Ing. Petra Schultza v spolupráci s poľovníckymi spoločnosťami PS Bažant Mojmirovce, PS Agát Štefanovičová, PS BREZA Poľný Kesov, PS Hubert Veľká Dolina a PS Skalnatý les (Ivanka pri Nitre) po dohode s riaditeľkou Základnej školy Mojmirovce Mgr. Gertrúdou Štrámovou zorganizovali pri príležitosti mesiaca poľovníctva a ochrany prírody a Medzinárodného dňa detí začiatkom júla podujatie, na ktorom sa žiaci zoznámili s činnosťou poľovníkov a poľovníckych spoločností. Náplňou stretnutia bola nielen propagácia života v prírode nášho regiónu. Účastníci mali navyše príležitosť sa naživo stretnúť s niektorými obyvateľmi našich revírov, a tak sa bližšie zoznámiť s programom zazverovania a návratu malej zvery do nášho regiónu, ktorý zastrešuje PD Mojmirovce.

Začiatkom júna sa poľovníci stretli so žiakmi na upravenom nádvorí základnej školy. Akciu otvoril poľovníckym signálom Ing. Vladimír Eliaš, po ktorom dostal slovo Ing. Peter Schultz, ktorý ako dlhoročný poľovník celú akciu uviedol svojím príhovorom.

Následne dostali priestor poľovníci Ing. Norbert Čanaky, Štefan Eliaš, Peter Molnár a Richard Kozel. Tí, ako majitelia rôznych po-

ľovníckych plemien, žiakom názorne ukázali kynologickú prácu a predstavili svojich psov ako významných pomocníkov pri love, ale aj pri ochrane zvery. Ovládanie psov na takejto úrovni je výsledkom dlhodobej práce a od publika si poľovníci vyslúžili búrlivý potlesk.

V druhej časti programu žiaci zblízka videli rôznu malú zver, ktorú môžeme stretnúť aj v našich revíroch. K dispozícii boli jarabice z chovnej stanice v Poľnom Kesove a bažanty z bažantnice v Mojmirovciach.

Posledná časť programu patrila parožíu raticovej zvery a sokoliarstvu. Host' Ing. Stanislav Kováč predstavil žiakom parožie, jeho rast, vývoj a kulmináciu a vysvetlil im, ako z nich poľovníci získavajú cenné informácie. Sokoliari v úplnom závere priblížili význam sokoliarstva a predstavili niekoľko našich dravcov.

Akciu hodnotíme ako veľmi vydatenú a prínosnú. Týmto chceme vyjadriť poďakovanie za skvelú organizáciu žiakov a za mnohé nevšedné a odborné otázky, ktorými žiaci zahrnuli poľovníkov. Veríme, že aj touto akciou sme prispeli k skvalitneniu nášho spoločného životného prostredia a mladých ľudí sme podnietili k úctivejšiemu správaniu sa k prírode.

ToP

Foto: Ing. Daniela Kuklová

Pokračujeme v tradícii otvorených parkov

V sobotu 26. júna v rámci medzinárodných Dní parkov a záhrad už tradične ožil náš park. Ráno sa stretla skupinka výtvarníkov a študentov, aby kresbou, maľbou a inštaláciou z prírodných materiálov vzdala poctu našim zeleným pľúcam. Stredobodom záujmu bol, ako inak, strom. V kresbe oživali tri stromy komtesiek, ktoré zasadil gróf pri príležitosti narodenia svojich dcér. Ďalšími námetmi sa stala dominanta - Žrebčín, lampa, či legendárny kôň Tajar.

V spontánnom prejave dostali „druhú šancu“ prírodniny (halúzky, byľ, šišky, semená), osadené do väčších i menších formátov. Vhodným maliarskym formátom sa stali aj kanalizačné liatinové poklopy. V interiéri Žrebčina vznikla nádherná mandala z lupeňov kvetov ruží. Poobede pokračoval program oslavou parku slovom, obrazom i hudbou - Keď slávik v zelenom listí. Prítomní diváci si vypočuli verše Roberta Žilíka, inšpirované našim parkom. Piesňami dávnyimi i nedávnymi potešili zúčastnených hudobné združenie Musicantica Slovaca i spevácky zbor Škovránok pod vedením Márie Žilíkovej-Mandákovovej. Súčasťou podujatia bola aj výstava kresieb, fotografií a máp inšpirovaných parkom od

autora Roberta Žilíka. Organizátorom podujatia bolo o. z. DROPiK, ktoré ďakuje Kaštieľu Mojmirovce za poskytnutie priestorov. Aj tentokrát sa ukázalo ako je potrebné propagovať, celebrowať, inšpirovať sa a chrániť svoje prírodné i kultúrne dedičstvo. Svet sa môže dozvedieť o našom parku aj na medzinárodnom portáli venovanom parkom i záhradám www.vopz.sk

Robert Žilík,
DROPiK o. z.

V parku

*Rozkvitnuté deti na lúčke
ako chrobáčky hebučké,
v lupeňoch kvetov nebadane
natrčajú motýľom dlane,
v parku v lipách hustých
pejú vtáci zlatouští,
striechnu na tú nádheru,
z nej kúsok si do pierka berú.*

V korunách líp

*Keď v korunách líp vonia med,
vtáčkovia spevom slávia svet,
sladučký éter temer zadúša,
túžim tam s včelou vyletieť,
zatiaľ sa spievať pokúšam.
Môžem len vtákom závidieť.
Že neviem lietať netuším.
Keď padá list, mení sa na motýľa,
ja čakám, že príde tá chvíľa,
keď svet sa na líku premení,
čo by aj mňa vôňa privábila.
Som motýľ krásou zmámený.
Nech neopúšťa ma ešte sila
dočkať sa sladkej odmeny.*

Fontána

*Fontána z bieleho kameňa,
v kameni vyryté znamenia,
Pelikán pre obeť, fénix vstal z popola,
stromy a stromy, park všade dokola,
leť holub – poštar dobrých zvestí,
nech do parku vedú naše cesty.*

*Keď v srdci vysychá láska,
smádná zem okolo praská,
keď človek človeka hľadá,
vtom vlhý dážď na zem padá
a zmákně tá naša pôda,
ku šťastiu privedie voda.*

Robert Žilík

Výročná členská schôdza JDS Mojmírovce

Začiatkom marca sa mojmírovskí seniori zvykli stretnúť na výročnej členskej schôdži. Pandémia koronavírusu však poznačila aktivity spoločenských organizácií, a tiež život v obci. Obmedzenia nás uzavreli do domácností a neumožnili stretávať sa. Táto situácia sa prejavila aj v práci ZO JDS v Mojmírovciach.

Po čiastočnom uvoľnení kovidových opatrení navrhol výbor ZO JDS uskutočniť výročnú členskú schôdzu 9. júla 2021 v kultúrnom dome. Na schôdzu sme pozvali zástupcov okresnej organizácie JDS Nitra, predsedu Ing. Ivana Lidaya a podpredsedníčku OO JDS Mgr. Dagmar Szabóovú, starostu obce Mgr. Martina Palku, predsedu PD Ing. Petra Schultza, predsedu SZZ Ing. Jána Košinu, predsedníčku Červeného kríža Dagmar Minárikovú a predsedníčku dozornej rady COOP Jednota Ing. Dagmar Škerlíkovú.

Predseda ZO JDS Ing. Daniel Mičiak privítal všetkých hostí a účastníkov výročnej členskej schôdze. Vo svojej správe zhodnotil plnenie plánu činnosti základnej organizácie za rok 2020. Konštatoval, že plán práce organizácie bol poznačený pandemiou a opatreniami, ktoré obmedzili činnosť organizácie, a preto nebolo možné všetky úlohy splniť podľa plánu. V ďalšej časti programu predstavil plán činnosti organizácie na rok 2021, ktorý musí akceptovať kovidové obmedzenia. V júli pripravuje ZO JDS zájazd do Štúrova, v auguste prechádzku s chodeckými palicami (Nordic walking), v septembri účasť na obecných oslavách vinobrania a petang, v októbri zber papiera a účasť na podujatí Október - mesiac úcty k starším, v novembri zdravotnú prednášku

a v decembri posedenie pri poézii.

Rokovanie schôdze pokračovalo správou o hospodárení organizácie v roku 2020, ktorú predniesla hospodárka organizácie, a správu revíznej komisie predstavil predseda revíznej komisie. Nakoľko revízna komisia nezistila v hospodárení s finančným majetkom ZO JDS za rok 2020 žiadne nedostatky, odporučil revíznú správu schváliť. Výročná členská schôdza vzala obe správy na vedomie a schválila ich.

Potom nasledovala diskusia, v ktorej účastníkov rokovania pozdravil predseda OO JDS

Ing. Ivan Liday. Ing. Liday zároveň odovzdal vyznamenanie 3. stupňa Jarmile Macákovovej a Účastnícky list Mgr. Viole Haršániovej za účasť v prehliadke literárnej tvorby seniorov organizovanej časopisom Tretí vek. V diskusii ďalej vystúpil predseda PD Ing. Peter Schultz, ktorý ocenil prácu seniorov a zaželel im veľa zdravia. Do diskusie sa zapojil i starosta obce Mgr. Martin Palka a predsedovia spoločenských organizácií v Mojmírovciach – Ing. Dagmar Škerlíková, Dagmar Mináriková a Ing. Ján Košina.

Na záver schôdze predseda ZO JDS poďakoval všetkým členom za doterajšiu aktívnu činnosť. Zaželel im najmä veľa zdravia a úspešné zvládnutie súčasnej pandemickej situácie, a tiež poďakoval za spoluprácu všetkým spoločenským organizáciám.

Anežka Strihová

Výročná schôdza

Dňa 2. júna 2021 sa v priestoroch Kaštieľa Mojmírovce uskutočnila výročná schôdza MČZ COOP Jednota Nitra, SD Mojmírovce. Naši členovia sú aj z obcí Svätoplukovo, Cabaj-Čápor, Veľká Dolina a Poľný Kesov. Schôdza sa za COOP Jednota Nitra, SD zúčastnil jej predseda Ing. Gabriel Csollár, ktorý je zároveň predsedom COOP Jednota Slovensko.

Predložená bola správa o činnosti DV COOP Jednota SD za rok 2020, pričom sme si pripomenuli aj niektoré vydané akcie usporiadané v rokoch 2016 - 2020. Po piatich rokoch sme sa stretli, aby sme zhodnotili svoju činnosť za uplynulé obdobie, zvolili nových zástupcov miestnej členskej základne a zároveň nasmerovali našu činnosť do budúcnosti. Dlhší interval medzi výročnými schôdzami je plne v súlade so stanovami COOP Jednoty Nitra, SD. Dozorný výbor v r. 2016 – 2021 pracoval v zložení: Ľudovít Kvasňovský - predseda, Peter Hradický - zástupca predsedu zo Svätoplukova, Anna Sládečková - zapisovateľka a Ing. Dagmar Škerlíková – pokladníčka.

Oproti predchádzajúcim volebným obdobiam, kedy ťažiskom prác bolo vykonávanie kontrol v predajniach pracovníkmi DV, činnosť v končiacom volebnom období bola orientovaná na brigádnickú činnosť (kosenie okolia našich predajní) a na kultúrno-spoločenskú oblasť. Samotná kontrola v predajniach bola a aj naďalej je vykonávaná internými pracovníkmi COOP Jednoty SD Nitra.

V závere správy bola v mene dozorného výboru vyslovená vďaka všetkým pracovníckam prevádzkových jednotiek patriacim pod členskú základňu za ich prístup k práci, zodpovednosť a ochotu chodiť aj v tomto neľahkom období do práce.

Nakoľko s predsedníctvom v dozornom výbore po 49-tich rokoch skončil Ľudovít Kvasňovský, dovoľte mi citovať jeho slová: „Prežil som s vami viac ako polovicu svojho života. Verím, že nové vedenie DV dokáže aj naďalej vystupovať vedľa seba korektne, k úžitku všetkých členov.“

V ďalšej časti programu boli schválené: Správa o hospodárení so združenými prostriedkami členov v roku 2020, Plán činnosti na rok 2021 a Návrh čerpania rozpočtu na rok 2021.

O činnosti a výsledkoch COOP Jednota Nitra, SD v roku 2020 informoval predseda Ing.

Gabriel Csollár. Zodpovedným pracovníckam predajní poďakoval za dobré výsledky dosiahnuté napriek neľahkým časom pandémie.

V ďalšom bode programu bola voľba nového DV. Za novú predsedníčku bola zvolená Ing. Dagmar Škerlíková, zástupcom sa stal Peter Hradický a za členku bola zvolená Anna Šimová z Cabaja-Čápora, ktorá sa ale o niekoľko dní po zvolení svojho mandátu vzdala.

V diskusii predseda COOP Jednota Nitra, SD Ing. Gabriel Csollár poďakoval Ľudovítovi Kvasňovskému za jeho dlhoročnú prácu v dozornom výbore, ktorá bola prínosom pre Jednotu, ako aj pre spoločenský život v obci. S poďakovaním a ocenením sa pridal i predseda PD Ing. Peter Schultz a poďakovanie vyjadrili Ľudovítovi Kvasňovskému a Anne Sládečkovej aj členovia DV.

V ďalšej časti diskusie zástupca starostu Mgr. Tomáš Dúbravský informoval o oprave parkoviska pred Supermarketom v Mojmírovciach. Spoločným úsilím a výsledkom bude oprava parkoviska realizovaná najneskôr v budúcom roku. Predseda Jednoty Ing. Gabriel Csollár informoval tiež o plánovanej obnove predajne Jednoty v Mojmírovciach – Žigobaru. Našich členov a zákazníkov dočasne obmedzí aj zbúranie doterajšieho a postavenie nového moderného Supermarketu v Cabaji-Čápure.

Predseda PD Ing. Peter Schultz ako zástupca potravinárskych výrobcov ocenil podiel predávaných slovenských výrobkov v predajniach Jednoty.

Touto cestou ďakujeme za sponzorstvo a spoluprácu PD Mojmírovce, Kaštieľu Mojmírovce a OcÚ Mojmírovce.

Ing. Dagmar Škerlíková,
predsedníčka DV COOP Jednota

„Rozhlas ma vždy zaujímal“ Rozhovor s Julom Viršíkom

Mnoho poslucháčov strednej generácie na ňom „vyrastalo“ a v posledných rokoch sa stal známym i vďaka svojej Twenty five Expres party, s ktorou zavítal aj do Mojmiroviec. Málokto však vie, že rodinné korene moderátora Jula Viršíka sú práve z našej

obce. Jeho rodičia Július a Mária (rodená Kvasňovská) Viršíkovi a starí rodičia pochádzali z Urmína - Mojmiroviec. Nasledujúcim rozhovorom, ktorý vznikol pri príležitosti jeho poslednej Twenty five Expres party v Mojmirovciach, si chceme pripomenúť Jula Viršíka (1964 - 2021) ako človeka, ktorý prinášal radosť a dobrú náladu a rád rozdeľoval optimizmus prostredníctvom hudby a slova.

Ako si spomínaš na svoje začiatky v profesionálnej kariére?

Najprv musím spomenúť, čo bolo pred tým, ako som sa dostal k profesionálnej kariére. V čase, keď som nastúpil na vysokú školu, ma rádio vždy zaujímal a na internáte bolo „internátne rozhlasové štúdio“, ktoré vysielalo iba pre ten internát v Mlynskej doline. Bývalo tam okolo desaťtisíc ľudí, čiže to bolo už skoro také ozajstné rádio. Urobil som konkurz a práve tam som sa spoznal s mnohými ľuďmi, ktorí dodnes robia v rádiách, a začal som získavať prvé skúsenosti. Už od vysokoškolských čias som postupne začal prechádzať rôznymi rádiami a reláciami. Po revolúcii prešiel aj rozhlas výraznými zmenami, hlavne komerčnými, kde bol dopyt po živom vysielaní. Spolu s Jarkou Lajčákovou - Hargašovou, s ktorou sme spolu moderovali, sme aj niektoré ponuky prijali. Súbežne som mal svoju produkčnú firmu a robili sme rôzne veľké festivaly po Slovensku. Pred štyrmi rokmi som sa vrátil do rádia Expres, kde som dostal ponuku na oldies reláciu Twenty five a robím ju v podstate doteraz. Takže toto je môj rádiový život.

Vždy ťa to ťahalo k moderovaniu alebo showbiznisu?

Na vysokej škole, kde som študoval žurnalistiku,

bolo možné si vybrať špecializáciu: buď tlačová písaná forma - noviny, rozhlas - televízia alebo propagácia agentúry. Mňa rozhlas vždy zaujímal a už ako malé decko som na ňom fičal. Vždy som počúval rozhlasové hry pre deti a mládež, ktoré chodievali pravidelne v sobotu. Sedel som pri rádiu a ani som nedýchal a predstavoval som si, ako asi vyzerajú ľudia, ktorých hlasy som poznal len z rádia. Keď som potom prišiel do rádia, spoznal som ľudí za tými veľkými hlasmi. Igora Štefucu, či Emila Filu. Filov univerzálny hlas hral v rozhlasových hrách pre deti a mládež aj mladých, aj starých, aj ženy a deti. Bolo to pre mňa také veľké „wau“, že takto vyzerá tento človek a tak ďalej. Dnes to vidím aj ja na sebe, aj keď samozrejme je to už iné, pretože som bol aj v rôznych televíznych projektoch a tvár rozhlasových ľudí nie je viac taká anonymná. Mne osobne to dalo inú skúsenosť a tiež poznanie, že telka je fajn, dobre, ale človek má rád aj svoje súkromie a rádio je pre mňa stále najviac.

V Mojmirovciach si pracovne už po tretíkrát, ako sa ti tu v súčasnosti páči?

No, nemôžem na túto otázku odpovedať bez toho, aby som nespomenul, ako sa mi tu páčilo v minulosti, keďže obaja moji rodičia pochádzajú odtiaľto. Mám tu rodinu, bratrancov, sesternice. Mojmirovce sú obec, kde som prežil krásne letá a množstvo prázdnin u starých rodičov z otcovej strany. Z maminej odišli vzhľadom k môjmu veku veľmi skoro. Prázdniny spojené so zážitkami boli krásne. Čo sme sa tu navyvádzali! Neskôr som chodil na svadby mojich starších bratrancov a sesterníc, takže sme sa vídávali. Postupom času, keď človek nastúpi do práce a má iné záujmy, koničky a príde to toho aj vlastná rodina, tak sa kontakty zoslabili, ale predsa len sa nestratili. Som rád, že sme sa dostali do Mojmiroviec s našou pártou, ktorú robíme po celom Slovensku a že tu stretávame veľa skvelých ľudí. Bolo pre mňa veľmi príjemné, keď minule za mnou prišiel jeden chalan, Rudo Mladý, s ktorým som sa hral ešte ako malé decko a nevidel som ho tuším asi 40 rokov. Je perfektné, keď sa stretneš s človekom po rokoch, objímete sa a debata pokračuje tam, kde ste ešte ako desaťroční chlapi prestali.

*Julovi posielame
do neba srdečné ďakujem.*

TT

Foto: zdroj internet

Rozhovor s Ing. Rudolfom Mladým

O putovaniach po hradoch slovenských, o vzťahu k prírode a o životných hodnotách...

Ing. Rudolf Mladý je známy svojou vášňou pre motocykle, hudbu a životný štýl, ktorý spája lásku k prírode s radosťou z jej poznávania. Vďaka jeho výnimočnej publikácii Putovanie po hradoch slovenských (2019) môžeme objavovať zaujímavé miesta na Slovensku, ktoré nám pripomínajú bohatosť a rôznorodosť našej histórie. Počas nášho stretnutia sme sa porozprávali o jeho práci na knihe, o obľúbených miestach na Slovensku, ale aj o životnej filozofii, ktorou sa riadi.

Potulky prírodou parili vždy medzi obľúbené aktivity Rudolfa Mladého. Návštevy miest, o ktorých sa čitatelia môžu dozvedieť v knihe, začali veľmi jednoducho. Motivácia byť s rodinou v prírode viedla k prvým výletom do okolia Nitry, ako napríklad na zrúcaninu hradu Gýmeš pri Jelenci. Jeho „najvernejšími pútnikmi“ boli manželka a syn. V trojici zažívali krásne, ale často i namáhavé chvíle, rôzne nepriazne počasia, potulky cez kriky i blato. No pocit z objavenia nového miesta, netradičného výhľadu, či jednoducho príjemný pocit z lokality opradenej históriou stáli podľa Rudolfa Mladého za všetku vynaloženú námahu.

Kniha Putovanie po hradoch slovenských mapuje cesty po slovenských hradoch a hradiskách za pomerne dlhé obdobie (od roku 2007 do roku 2019) a popisuje vyše 500 navštívených lokalít. Ako ale vraví Rudolf Mladý, jeho potulky a objavovanie nových miest sa ani zďaleka neskončili. Dnes má už „prechodených“ vyše 800 miest a ďalšie plánuje navštíviť.

Hrušov

Gýmeš

Je prirodzené, že človek sa rád vracia na miesta, kde sa cíti dobre. Oblúbenými miestami rodiny Mladých sa stali už spomínaný hrad Gýmeš, ale aj Oponice, či zrúcanina gotického hradu Revište v Žarnovici. Už trikrát navštívili rozľahlé zrúcaniny Šášovského hradu pri Žiari nad Hronom a pri každej návšteve objavili nové zákutia. Akoby to ani nebolo rovnaké miesto, ale prostredie, ktoré sa zázračne premení zakaždým, keď ho navštívite. Určite sa plánujú vrátiť aj na Krivín, hradisko z doby halštatskej a veľkomoravskej, ktoré leží v katastrálnom území obce Rybník pri Tlmačoch, či do obce Kuchyňa v okrese Malacky, kde sa nachádzajú zvyšky stredovekého hradu a pozoruhodné stromy.

Kniha Putovanie po hradoch slovenských sa stretla s veľmi priaznivou čitateľskou odozvou. V procese prípravy cítil autor silnú podporu zo strany svojej rodiny a známych a po vydaní ho potešila

Brekov

spätňá väzba od priateľov a čitateľov, ktorí ocenili autorov prehľad, skúsenosti a veľmi kvalitnú grafickú úpravu publikácie. Príprava tak komplexnej knihy, obsahom i rozsahom, si vyžaduje systematický prístup aj štúdium odbornej litera-

túry. V tomto smere priniesla práca na publikácii autorovi množstvo nových kontaktov najmä medzi archeológmi, ktorých výskum je pre Rudolfa Mladého veľmi inšpirujúci a pokladá ho za dôležitý pre svoje poznanie kultúrno-historického kontextu navštívených lokalít. Ako vraví, na knihe pracoval výlučne sám, no zdôrazňuje, že

jeho práca vznikla i vďaka odborným prácam, fundovaným radám a priateľskému prístupu mnohých iných ľudí.

Podľa Rudolfa Mladého je poznanie našej histórie z kníh veľmi dôležité, no nemenej zau-

jímavé je dať priestor fantázii a predstavovať si, ako mohli súčasné ruiny vyzerat' pred mnohými storočiami, v dobe, ktorá bola úplne iná ako dnešný svet. Práve návšteva archeologických lokalít, hradov, hradísk a opevnení dokáže človeka spojiť s minulosťou tak, že v jeho predstavách sa ruiny opäť premenia na miesta plné života.

Turistika znamená aktívny oddych v kráse prírody, ktorú by sme si mali vážiť. Autor vo svojej publikácii opakovane zdôrazňuje zodpovedný postoj pri návšteve lokalít a s potešením konštatuje, že miesta, ktoré navštívil, neboli znečistené turistami.

Rudolf Mladý píše o sebe ako o človeku s dušou Indiána. V záhrade má vlastnoručne vyrobený totem a jeho obývačku spestrujú obrazy Indiánov. Ako vraví, tradície a hodnoty života pôvodných obyvateľov Ameriky sú mu veľmi blízke a vychádza z nich jeho vlastná životná filozofia. Zmysel života podľa nej človek nachádza vo vzťahu a úcte k iným ľuďom a k prírode.

Príroda je chrámom a priestorom, v ktorom sme bližšie sami k sebe, k iným, a aj k tajomstvám, ktoré nás presahujú.

Vo februári oslávil Rudolf Mladý životné jubileum, ku ktorému by sme mu chceli zo srdca popriať veľa zdravia a veľa inšpirácie do ďalších dobrodružných a netradičných putovaní. Veríme, že sa o nich dočítame v budúcnosti: či už na stránkach nášho časopisu, alebo v ďalších knižných publikáciách.

Čičva

V mene redakčnej rady časopisu Mojmirovčan Vám ďakujem za rozhovor.

Mgr. Dagmar Kiššová
Foto: Ing. Rudolf Mladý

Dobrá Niva

Záhradkár v júli a v auguste

Júl a august sú najteplejšie mesiace v roku a sú i živným prostredím pre choroby a škodcov. Rastie potreba zavlažovania, je vhodné chemické ošetrovanie ovocia a zeleniny.

Obaľovač jablčný - spôsobuje červivosť a sekundárne hnilobu jablák. Na začiatku kladenia vajíčok je vhodný prípravok Integro. V čase hromadného liahnutia húseníc Decis, KARATE, Mospilan, SANIUM a iné.

Obaľovač slivkový - jeho druhá generácia je početnejšia a škodlivejšia. Odporúčajú sa prípravky rovnaké ako pri jablňonách. Aplikujú sa v čase liahnutia húseníc.

Vrtivka orechová - je druh muchy a jej larvy spôsobujú černenie oplodia orechov. Odporúča sa vykonať 3 - 4 postreky v desaťdňových intervaloch v júli. Účinné by mali byť Decis, Mospilan, SANIUM.

Bzdocha rajčiaková - vyskytuje sa v júli na rajčiakoch, paprike a inej zelenine. Škodí cicaním

rastlinných štiav. Chemická likvidácia škodcu zatiaľ nie je vypracovaná, ale mali by byť účinné prípravky KARATE, Mospilan, NeemAzal, SPINTOR.

Húsenice na hlúbovinách - koncom leta sú aktívne hlavne húsenice mory kapustovej a mlynárika kapustového. Zasahujeme prípravkami Lepinox, SPINTOR, KARATE so zmáčadlom.

Mínerka pórová - jej druhá generácia napadá hlavne porasty póru v druhej polovici augusta. Účinné prípravky sú totožné s prípravkami na húsenice.

Vijačka krušpánová - väčšie množstvo škodcu môže skonzumovať všetky listy rastlín. Máva 2 generácie. Účinné prípravky sú KARATE, SANIUM, Lepinox so zmáčadlom.

Múčnatka - s príchodom nižších nočných teplôt sa vytvárajú podmienky pre múčnatku petržlenu a mrkvy. Ochrana sa aplikuje ihneď po zistení príznakov. Odporúčené prípravky - Askon, Ku-

mulus, THIOVIT, bio prípravky - HF-MYcol, FLORAVITA SIO, PowerOF-K.

Pleseň sivá (botrytída) - pred uzatváraním strapcov hrozna sa odporúča vykonať dva postreky. Vhodné sú prípravky Cantus, Prolectus, Teldor, bio prípravky Chitopron, PowerOK-F.

Fytoftóra, alternarióza - za daždivého počasia robíme ochranu rajčiakov proti oboch chorobám. Proti fytoftóre sú odporúčané CUPROXAT, CHAMPION, KUPRIKOL. Proti alternarióze Askon. Prípravky sú účinné aj proti septóriovej škvrnitosti listov.

Pehovitost' jablák - účinné sú listové hnojivá s obsahom vápnika - FLORASIN CALCIUM, WUXAL, ktoré aplikujeme v dvojtýždňových intervaloch.

Septóriová škvrnitost' listov zeleru - postihuje všetky jeho zelené časti. Šíri sa hlavne v daždivom počasi. Chemickú ochranu prípravkami Askon, KUPRIKOL aplikujeme po zistení prvých príznakov v desaťdňových intervaloch.

Som presvedčený, že chemická ochrana ovocia a zeleniny v stanovenom termíne, rozsahu a koncentrácii je žiaduca. Domnievam sa, že všetky povolené prípravky sú preverené a odskúšané, neohrozujú zdravie a ich reziduá nezostávajú v plodoch a v pôde.

Záhradkárske pranostiky:

Na Jakuba keď prší, dobré krumpľe sa viažu.

Čo júl a august nedovarí, september neusmaží.

Suchý august - suché víno, mokrý august - vodnaté víno.

Ing. Ján Košina

Zdroj: Floraservis

Vyznanie záhradkárky

Som dlhoročnou členkou ZO SZZ. Pravidelne dávam plody svojej záhrady na miestne výstavy ovocia, zeleniny a kvetov a prezentujem sa s nimi aj na regionálnych a celoslovenských výstavách.

Za dosiahnuté úspechy vďačím štúdiu odbornej literatúry, ale aj vedeniu ZO SZZ, ktoré zabezpečuje prostredníctvom skúsených lektorov prednášky o aktuálnych, osvedčených postupoch a návodoch v pestovateľskej činnosti.

Začiatky neboli jednoduché. Bola som zamestnaná a na záhradkárčenie nebolo času. Zlom nastal nástupom na dôchodok. Pevná vôľa a odhodlanie upravili záhradu k obrazu svojmu ma hnali vpred. Nebolo jednoduché racionálne využiť priestor a zväziť, čo vlastne chcem a budem vedieť vypestovať. Mojm primárnym cieľom boli ovocné stromy a kríky. Hľadala som možnosti, aké druhy si vybrať. Ponuka v tej dobe nebola taká pestrá, ako je teraz. Odborná literatúra nebola aktuálna a neobsahovala nové postupy, nové tvarovania stromov, spôsoby ich rezu. Tak som uplatňovala to, k čomu som sa dostala a využívala rady skúsenejších. Roky bežali a úspechy sa dostavili. Na 13. ročníku celoslovenskej výstavy ovocia na Agrokomplexe v Nitre bolo moje jablko Idared ocenené

ako najkrajšie v skupine Idared. V ďalšom ročníku rovnaké ocenenie získalo jablko Pinova. V dvoch po sebe idúcich celoslovenských výstavách ovocia v Trenčíne získali moje jablká Golden Delicious a Pinova ocenenie najkrajšie jablko vo svojej skupine. Na týchto súťažiach sa okrem vzhľadu hodnotila i chuť ovocia. Kladné hodnotenie získava aj moje ovocie vystavované na miestnych výstavách.

Nakoniec chcem pridať pár viet z anonymného textu, s ktorými sa stotožňujem:

„Človek môže mať v živote dva postoje. Môže stavať, alebo siať. Staviteľom môže práca trvať celé roky, jedného dňa ju však isto dokončia. Vtedy sa zastavia a zistia, že ich obmedzujú múry vlastného diela. Ich život stratí zmysel vo chvíli dokončenia diela. Existujú aj tí, čo zasiali. Niekedy ich trápia búrky, ročné obdobia a iba zriedkavo si môžu oddýchnuť. Na rozdiel od budov však záhrada nikdy neprestane rásť. A hoci si od záhradníka vyžaduje ustavičnú pozornosť, umožňuje mu zároveň, aby sa jeho život premenil na veľké dobrodružstvo.“

„Záhradníci sa navzájom spoznávajú a vedia, že v príbehu každej rastliny je skrytý rast celej Zeme.“

Paulo Coelho

Angelika Pavlová

Oslávili sme 300 rokov Kostola sv. Ladislava

Rok 2021 sa v našej obci nesie v znamení významných výročí. Ubehlo 865 rokov od prvej zachovanej písomnej zmienky o našej obci z roku 1156. Tristo rokov v našej obci stoja kaštieľ rodu Hunyadyovcov a Kostol sv. Ladislava, piaty rok je pre verejnosť otvorený Regionálne múzeum Mojmirovce v bývalom letohrádku kniežata Aldobrandiniho a 95 rokov má náš mlyn. V prípade všetkých štyroch budov ide o národné kultúrne pamiatky pre nás nevyčísľiteľnej historickej hodnoty. 70 rokov uplynulo od začiatku novodobej histórie vinohradníctva na mojmirovskom družstve.

Pred pár týždňami nebolo ešte jasné, ako si tieto významné udalosti budeme môcť v obci pre pandemickú situáciu pripomínať. O to viac si vážime a sme radi, že sme sa mohli po mnohých mesiacoch stretnúť na spoločenskom podujatí, ktoré bolo venované oslave výročia nášho kostola. Dňa 25. júna 2021 sme pre verejnosť s pod-

porou obce Mojmirovce v našom múzeu otvorili výstavu 300 rokov Kostola sv. Ladislava, na ktorej návštevníci môžu do konca augusta vidieť autorské fotografie Ing. Jaroslava Horvátha a Roberta Žilíka, ale aj historické fotografie vyhotovené predovšetkým z dobových pohľadníc. Vy-stavené sú i exponáty týkajúce sa života farnosti v Urmíne od začiatku 18. storočia. Programom podujatia nás hudobne a sprievodným slovom sprevádzal Robert Žilík, ktorý účastníkom na chvíľu preniesol do čias baroka, kedy bol kostol postavený.

Program spestrilo aj uvedenie do života knihy autorky Ing. Andrei Bakošovej s názvom Ladislav I. Svätý – Kráľ rytier, ktorá obracia pozornosť na osobnosť sv. Ladislava, panovníka a svätca, ktorému je náš kostol zasvätený. Knihu, ktorá obsahuje aj textovú a obrazovú prílohu venovanú nášmu kostolu, do života uviedla autorka spolu so Štefanom Bugárom. Prílohu napísali a zostavili Robert Žilík a Regionálne múzeum Mojmirovce. Samotná obec Mojmirovce si toto významné výročie uctila vydaním špeciálnej brožúry 300 rokov Kostola sv. Ladislava v Mojmirovciach (1721 – 2021), ktorej iniciátorom a hlavným autorom je Robert Žilík. Úvodné slovo brožúry pripravil Mgr. Jozef Marko, správca farnosti v Mojmirovciach, slovo k histórii kostola spracovalo aj múzeum. Úprimné poďakovanie vyjadrujeme všetkým priaznivcom, ktorí vidia zmysel v našej práci, všetkým, s ktorými sme počas rokov našej existencie mohli spolupracovať, ako i všetkým, ktorí nás radi navštevujú a tešia sa s nami z odkrývania čriepkov z histórie nášho kraja. Poďakovanie patrí aj starostovi Mgr. Martinovi Palkovi a našej obci, ktorej, veríme, robíme to najlepšie meno.

Tatiana Ivanová

Foto: RMM

Kto bol sv. Ladislav?

Svätý Ladislav, ktorému je od roku 1721 zasvätený náš kostol, je významnou historickou osobnosťou nielen ako svätec, ale aj ako uhorský panovník. Narodil sa okolo roku 1040 v Poľsku poľskej kňaznej Rykse a budúcemu uhorskému kráľovi Belovi, príslušníkovi vazulovskej vetvy Arpádovcov (jej konkurentom bola rodová línia zakladateľa Uhorského kráľovstva, Štefana I.).

Herma sv. Ladislava

Na uhorský trón sa Ladislav dostal po smrti svojho brata Gejzu I. z pozície nitrianskeho údelného kniežata, ale svoje vlády Bela III. v roku 1192 pápežom Celestínom III. Ladislavovou kanonizáciou si Belo III. upevnil svoje postavenie, nakoľko zdôraznila princíp idoneity, a teda vhodnosti kandidáta na trón skrze jeho schopnosti oproti právu založenému výlučne na dodržiavaní všetkých formálnych náležitostí nástupu na panovnícky stolec. Už od čias Bela III. sa kult sv. Ladislava formuje ako kult rytierskeho kráľa, svätého bojovníka, ktorý bol ochrancom viery aj bezbranných. Spoločne s ostatnými svätými mužskými príslušníkmi arpádovského rodu býval často zobrazovaný na freskách stredovekých kostolov. V stredoveku patrili sv. Ladislav medzi najobľúbenejších svätcov, čoho dokladom sú dodnes zachované legendy a obrazové naratívne cykly na freskách zobrazujúce tzv. Kumánsku legendu, ktorej ústredným motívom je boj s pohanom. Ako svätcov sú mu dodnes zasvätené mnohé kostoly na Slovensku a v ostatných krajinách bývalého Uhorského kráľovstva.

Rané dejiny Uhorska sú poznamenané mocenskými bojmi, ktoré vyplývali zo zápasu dvoch nástupníckych princípov – seniorátu a primogenitúry. Seniorát spočíval v nároku na trón najstaršieho príslušníka panovníckeho rodu a princíp primogenitúry právo na trón prisudzoval prvorođenému potomkovi panovníka. Budúcemu panovníkovi bol spravidla prideľovaný údel – územie, ktoré spravoval pred nástupom na trón. V podmienkach Uhorského kráľovstva išlo o Nitrianske údelné vojvodstvo, ktorého územie malo status údelného kniežatstva určeného budúcemu panovníkovi ešte v časoch Veľkej Moravy.

Z nitrianskeho údela vyšiel víťazne ako panovník aj Ladislav I., ktorý stál pred neľahkou úlohou obhájiť kresťanskú orientáciu krajiny. Už pred tým, ako sa stal panovníkom, bojoval spoločne s Gejzom a Šalamúnom proti pohanským povstaniam, ktorých obeťou sa stal aj čanátsky biskup Gerard pôvodom z Benátok, počas Ladislavovej vlády vyhlásený za svätého. Neskôr prišli boje po boku brata Gejzu proti bratrancovi Šalamúnovi. Gejzova vláda trvala iba tri roky a

nikdy nebola uznaná pápežom, po jeho smrti v roku 1077 nastúpil na trón Ladislav. Nakoľko v tomto období ešte nebol štátoporný proces v Uhorsku zavŕšený, pokračovalo začleňovanie územia do budúceho štátneho celku a Ladislavova vláda zohrala dôležitú úlohu v stabilizácii a rozširovaní hraníc krajiny. Posilnil budovanie cirkevnej štruktúry zriadením biskupstiev vo Veľkom Varadíne a v Záhrebe. Právom ho môžeme považovať za pokračovateľa a v mnohých ohľadoch aj za zavŕšiteľa úsilia Štefana I. Popri konsolidovaní krajiny, ktorej výrazne pomohla i jeho zákonodarná činnosť v oblasti cirkevného a svetského práva, upevnil aj svoje postavenie panovníka a celkové postavenie dynastie. Docielil to predovšetkým kanonizáciou svojich dynastických príbuzných, Štefana a jeho syna Imricha. Jeho úspešná vláda sa skončila v roku 1095. Samotný Ladislav bol vyhlásený za svätého počas vlády Bela III. v roku 1192 pápežom Celestínom III. Ladislavovou kanonizáciou si Belo III. upevnil svoje postavenie, nakoľko zdôraznila princíp idoneity, a teda vhodnosti kandidáta na trón skrze jeho schopnosti oproti právu založenému výlučne na dodržiavaní všetkých formálnych náležitostí nástupu na panovnícky stolec. Už od čias Bela III. sa kult sv. Ladislava formuje ako kult rytierskeho kráľa, svätého bojovníka, ktorý bol ochrancom viery aj bezbranných. Spoločne s ostatnými svätými mužskými príslušníkmi arpádovského rodu býval často zobrazovaný na freskách stredovekých kostolov. V stredoveku patrili sv. Ladislav medzi najobľúbenejších svätcov, čoho dokladom sú dodnes zachované legendy a obrazové naratívne cykly na freskách zobrazujúce tzv. Kumánsku legendu, ktorej ústredným motívom je boj s pohanom. Ako svätcov sú mu dodnes zasvätené mnohé kostoly na Slovensku a v ostatných krajinách bývalého Uhorského kráľovstva.

Patrocínium sv. Ladislava nesie aj náš kostol. Patrocínium znamená zasvätenie niektorému tajomstvu viery alebo svätému, ochrancovi, ktorého relikvie (pozostatky) bývajú často uložené v sakrálnych stavbách. Pri príležitosti 300. výročia Kostola sv. Ladislava bola 27. 6. 2021 Mons. Viliamom Judákom, nitrianskym diecéznym biskupom, v kostole slávnostne uložená relikvia sv. Ladislava, čo je pre našu farnosť veľkou udalosťou a poctou.

Tatiana Ivanová

Foto: zdroj internet

Janka a Danka v našej škôlke

Jedného slnečného dňa materskú školu navštívilo Divadlo na predmestí s predstavením o dvoch sestričkách, ktoré boli navlas rovnaké. Určite už viete, že to boli Janka a Danka. Sú to všetečné dvojčatky, ktoré sa stále škriepia, ale keď treba, vedia ľahať za jeden povraz. Divadielko sa odohrávalo v príjemnom prostredí nášho regionálneho múzea. Rozprávka bola plná chytľavých pesničiek, pri ktorých si zaspievali a zatancovali všetky deti. Usmiate tváričky a žiari-

vé očká detí boli znamením príjemného zážitku z predstavenia.

Eubica Kozmová

Deň detí v MŠ

MDD patrí medzi najobľúbenejšie dni roka. Aj deti v našej materskej škole si tento deň užili. Najskôr nás navštívili hasiči a porozprávali nám o svojej práci a zásahoch. Vyskúšali sme hasenie vodou, hasičskú prilbu a prezreli sme si aj interiér auta. Poobede sme sa preniesli do rozprávky. Prišli nás pozrieť naozajstné rozprávkové postavičky: Minnie, Mickey Mouse a Káčer Donald. Dievčatám sa najviac páčila Minnie a chlapcom zase Káčer Donald. Spolu s nami súťažili a tancovali. Prežili sme perfektný deň plný zážitkov a zábavy.

Jarmila Hrušovská

Ukážka výcviku psov

Chovateľská stanica zo Sigeru, ktorá pôsobí vo Veľkom Cetíne, uskutočnila v MŠ Mojmirovce ukážku z výcviku psov pod vedením Zuzany Belanovej. Deťom bola predvedená poslušnosť, ovládateľnosť a silná socializácia našich psov, ktorí sú vedení aj k prvkom canisterapie. Ca-

nisterapia využíva pozitívne pôsobenie psa na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka.

Detičky mali možnosť psíkov si pohladkať a vidieť, čo všetko pod správnym vedením psík môže dokázať a aké zaťažujúce situácie vie zvládnuť. Chovateľská stanica zo Sigeru sa špecializuje na prípravu šteniatok, výcvik v športovej kynológii, policajný výcvik a výcvik ovládateľnosti do rodiny, kde sa snažíme viesť

majiteľa tak, aby rozumel svojmu psíkovi a vedel ho ovládať.

Zuzana Belanová

Obnova vidieka

Aj v tomto školskom roku sa naše detičky z Materskej školy Mojmirovce zapojili do súťaže v kreslení a maľovaní, ktorú vyhlásila obec Miklušovce a Spolok pre obnovu dediny (SPOD) s ústrednou témou: „Moja dedina, ako ju vidím ja...“ 2021. Detská výtvarná súťaž SPOD sa v roku 2021 koná pod záštitou predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Cieľom súťaže bolo dať deťom priestor výtvarne stvárniť miesta, kde vyrastajú, ich tajné zákutia, kam sa chodia hrať... Svojimi kresbami majú poukázať na to, prečo je život na dedine zaujímavý, kam ich kroky vedú na prechádzkach s rodičmi, starými rodičmi i kamarátmi. V triede Lienok pod vedením praktičky pani učiteľky Dominiky a pani riaditeľky Aničky a v triede Motýľov pod vedením pani učiteľky Ivetky prebehlo v júni školské kolo, v ktorom bolo vybraných 5 prác – Niny Teplanovej, Terézie Guzmickej, Paulíny Krivušovej, Lea Palku a Mateja Pipíšku, ktoré budú reprezentovať našu materskú školu. Držíme im palce, aby boli úspešní aj v celoslovenskej súťaži.

Iveta Flimelová, Mgr. Anna Velebná

Návšteva v zariadení sociálnych služieb

V piatok 11. 6. 2021 sa žiaci prvého stupňa ZŠ vybrali na krátku návštevu do zariadenia sociálnych služieb Cedron Senior. Veľmi sa tešili na stretnutie so starkými, ktorí taktiež neskrývali radosť zo spoločne prežitého odpoľudnia.

Počas posledných týždňov sa deti na tento deň dôsledne pripravovali. Žiaci zo školského klubu sa pustili do tvorby darčiek v podobe nežného srdiečka a spoločne vytvorili drobné darčeky – srdiečkové kvietky. Pripravili si program, z ktorého sálala pozitívna energia a láska, ktorú starkým odovzdali. Zaspievali pieseň pod výstižným názvom Pre starých rodičov.

Veríme, že rozžiarené detské očka, úprimné úsmevy, detský spev, obrovský elán a energia našich žiakov boli milým rozptýlením pre všetkých, ktorí sa stretnutia zúčastnili.

Katarína Bašková

Medzinárodný deň detí

Na Medzinárodný deň detí v Školskom klube detí boli pre deti naplánované rozmanité súťaže a športové aktivity. Areál školy bol netradične vyzdobený a kamienkové záhony farebne rozkvitli.

Deti sa postupne striedali na pripravených súťažných stanovištiach. Vyskúšali si skok vo vreci, jedenie cukríkov na šnúrke, maľovanie na fóliu, beh dvojíc so zaviazanou nohou, prekážkovú dráhu, aj triedenie farebných štuplíkov. Deti mali možnosť zahrať si tiež rôzne kolektívne loptové hry, tancovať a spievať.

Po úspešnom absolvovaní súťažnej disciplíny deti získavali pečiatky a opečiatkované kartičky vymenili za sladkú odmenu.

Na záver nič netušiace deti čakalo ešte jedno prekvapenie: nové lopty určené na rôzne športové aktivity – futbal, volejbal a vybíjanú. Deti dar veľmi potešil a s radosťou lopty hneď vyskúšali. Za toto nádherné prekvapenie úprimne ďakujeme Ing. Petrovi Belanovi.

Pre deti je meradlom našej lásky náš čas, naša pozornosť a náš úprimný záujem.

Katarína Bašková

Milí čitatelia, gazdinky, do tohto dvojčísla som pre vás pripravila tradičné sezónne pochúťky na sladko i slano. Záhrady nám v tomto období ponúkajú veľa ovocia i zeleniny na prípravu ľahkých a chutných jedál, doprajte si ich a vychutnajte s radosťou.

Kysnutý koláč s kôprom

Suroviny:

250 g hladkej múky špeciál
150 ml vlažného mlieka
50 ml oleja
10 g droždia
1 PL kryštálového cukru

1 žltok

štipka soli

Plnka:

250 g hrudkovitého tvarohu, 400 ml kyslej pochúťkovej smotany, soľ, kôpor

Postup:

Zo surovín dobre vypracujeme kysnuté cesto a necháme podkysnúť približne 30 minút. Na pomúčenej doske cesto vyvaľkáme do tvaru a veľkosti plechu. Plech jemne vymastíme olejom, cesto naň preložíme a prstami poriadne popritlačáme k okrajom. Rozmiešanú plnku vylejeme na cesto a rovnomerne rozotrieme. Posypeme kôprom. Pečieme v rúre pri 190 °C zhruba 20 – 25 minút. Vyberieme a okraje zľahka potrieme olejom. Slaný koláč podávame vychladnutý.

Ovocné guľky (gombolce) slivkové a marhuľové

Suroviny:

1 kg zemiakov uvarených v šupke
300 g hladkej múky špeciál
1 PL kryštálového cukru

1/4 ČL soli
500 g sliviek

Posýpka: opražená strúhanka, roztopené maslo, práškový cukor, škoricový cukor, mleté orechy, mletý mak, kakao

Postup:

Uvarené a vychladnuté zemiaky v šupke očistíme od šupky a nastrúhame na jemnom strúhadle. Pridáme soľ, múku (podľa potreby) a cukor. Vypracujeme cesto do tvaru valčeka. Cesto nožom nakrájame na kolieska a dlaňou jemne roztláčime. Do cesta kladieme kúsky ovocia. Z každého kúska urobíme guľku, tieto potom varíme vo vriacej osolenej vode, občas premiešame. Keď vyplávajú na vrch, sú uvarené. Podľa chuti podávame s posýpkou.

Mária Černeková - foto: TT

STARÉ ČASOPISY

ROHÁČ, KAMARÁT,
FILM a DIVADLO, KINO,
ELEKTRÓN, AUTO-MOTO ...
výkup 0905 259 609

mail: pd@panter-pmd.sk

Autoškola PANTER

JAZDÍME BEZPEČNE!

Čo je prioritou praktickej jazdy?

„Naučiť vás rozvahe, rozhodnosti, predvídavosti a ohľaduplnosti v cestnej premávke. Ukázať vám plynulosť, ktorá prináša to najdôležitejšie - vašu bezpečnosť. Jednoducho, vštepiť vám správny spôsob jazdy.“

INFOLINKA: 0905 554 888

MANUÁL & AUTOMAT

Pavol Deglovič
majiteľ
a inštruktor AŠ PANTER

Výcvik žiadateľov o vodičské oprávnenie sk. B a B96

Prihlásiť sa môžete DENNE od 10.00 - 17.30 hod

Autoškola PANTER Golianova 83 Nitra - Čermáň